

# Telegraful

Organ național-bisericesc.

Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna

APARE SAPTAMANAL

2 ex. (Of.)  
Asociațiunea pentru literatura română și  
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

**Abonamentul:**  
Un an 800 Lei. — Șase luni 400 Lei. — Trei  
luni 200 Lei. — Pentru străinătate un an 2000  
Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament  
de sprijin 50.00

**Articole și corespondențe**  
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu  
strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate  
nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

**Prețul inserțiunilor**  
un petit 10 Lei pentru odată, dacă se publică  
de mai multe ori se dă rabat corespunzător

**Abonamentele și inserțiunile**  
se adresează ADMINISTRATIEI ziarului Tele-  
graful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 6668/1944

## Notificare oficială

În Academia teologică „Andreiană” din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1944/45 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1944, însoțite de următoarele documente:

1. Extras din matricola botezătorilor;
2. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.
6. O dovadă dela autoritatea competentă, că a prestat muncă de folos obștească în vara acestui an.
7. Dovadă de purtare dela oficiul parohial local.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 25 - 28 Septembrie; în 29 - 30 Septembrie studenții se vor mărturisii și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ține și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, de licență).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminică în 1 Octombrie, iar începerea cursurilor

Luni în 2 Oct., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Înainte de înscriere, fiecare student va achita la oficiul de casă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 15,000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Taxa de întreținere în Internatul Academiei e de Lei 67,000. Pentru studenții noui înscriși stau la dispoziție 35 burse de 30,000 Lei anual. La Rectorat studenții anului I vor achita la înscriere, taxa de Lei 1425 și Lei 6985 jumătate din costul reverenței, restul costului reverenței îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 1290; an III Lei 1290; an IV 1290 Lei.

Inscrierea se face la Rectoratul Academiei, după ce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I din Arhiepiscopie sunt obligați să prezinte o declarație scrisă și de părinți ori tutori, la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul Arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie. Studenții din alte eparhii sunt obligați, în caz că nu vor servi în Arhiepiscopie, să restituie numai eventualele ajutoare ce le vor fi primit dela Consiliul Arhiepiscopesc.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatriculare, în ziua de 25 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminativ.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară (obligator reverendă), precum și hainele de pat și anume: o plapomă sau straiu, trei cearceafuri și trei cearceafuri pentru plapomă, eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 șervete, o saltea și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt invitați a sfătuși pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii lipsiți de mijloace și merituosi vor beneficia de burse.

Absolvenților Academiei teologice „Andreiană” li se acordă titlul de licențiat în teologie.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 4 Iulie 1944.

**Consiliul Arhiepiscopesc**

Se face apel la conștiința patriotică a fiecărui cetățean, ca în împrejurările excepționale de azi și în scopul acoperirii necesităților de apărare națională, să facă subscrieri voluntare la împrumut peste contribuția minimală obligatorie și să renunțe la titluri în favoarea statului.

A doua serie de săpături dela cetățile dace. — Duminică dimineața s'a desfășurat pe platoul cetății dace dela Costești—Hunedoara festivitatea inaugurării celei de a doua serii de săpături, de față fiind un numeros public din întreaga regiune. După serviciul religios, săvârșit de un sobor de preoți, dl prof. universitar Daicovici, conducătorul săpăturilor, face un scurt istoric al săpăturilor arheologice din munții Orăștiei, mulțumind celor ce sprijinesc această frumoașă lucrare. Au mai luat cuvântul dnl: *Horia Hulubei*, rectorul universității din București, *Dr. I. Hațeganu*, rectorul universității din Cluj-Sibiu, profesorul *I. Cornea* și *Vulpe*, studentul *V. Crăciunescu*, aducând omagiu studenților pentru această mare operă istorică și națională. S'au vizitat apoi cetățile dace, unde dl prof. Daicovici a dat explicațiile necesare.

**Vrei tu, român adevărat, să te faci unealta dușmanului, ascultându-i șoaptele?**

## FOIȘOARA

### CAPITOLUL I

## Fundamentarea teologică a misionarismului laic

(4) de Preot Dr. CORNELIU SÂRBU

### §. 3. Temeiurile teologice ale misionarismului laic

a) Misionarismul laic are la bază temeiuri doctrinare și justificări din practica vieții bisericești.

În întemeierea doctrinală sau teologică a misionarismului laic, elementul dogmatic se amestecă așa de strâns și de organic cu cel juridic-canonice, încât nu se pot separa, fără primejdia unei disecări prea artificiale a problemei ce ne preocupă. Dealtfel, nici nu-i de mirare că stau așa lucrurile, deoarece principiile și normele de organizare și conducere a Bisericii ca organism social juridic derivă din dogmă, care — prin faptul că cuprinde adevărul relevant și formulat autoritativ despre natura, scopul (și mijloacele de realizare a acestuia) și structura Bisericii — constituie izvorul din care curg aceste principii și norme. Având un caracter declarativ și neschimbabil,<sup>1</sup> dogmele sunt izvorul din care se nasc canoanele sau normele ce orânduiesc și reglementează viața Bisericii ca organism social. Acestea nu sunt neschimbabile,

ci trebuie să se toarne după necesitățile vieții bisericești și ale progresului acesteia, păstrându-se — firește — pe linia ce-o proiectează în devenirea lor, lumina călăuzitoare ale dogmelor, care le menține pe făgașul autentic al Bisericii ecumenice. De aici rezultă în mod evident concluzia, că Biserica are latitudinea de a-și inventa și organiza orice instituție necesară și folositoare dezvoltării sale, cu o singură condiție: respectiva instituție să respire în limitele cadrului dogmatic-canonice al organismului Bisericii.

Așa fiind, întemeierea teologică a misionarismului laic răsare dintr-o corectă înțelegere a ființei organismului harismatic și social-juridic și a modului de conducere a Bisericii, precum și din plasarea firească și corespunzătoare a elementului laic în acest organism ca factor constitutiv, esențial, dinamic și responsabil.

Potrivit învățăturii ortodoxe despre elementele constitutive ale Bisericii, laicii sunt o parte constitutivă a acesteia.<sup>2</sup> De aceea dogmatica ortodoxă și învață, că clericul (ierarhia) și laicii. Această diviziune provine dela însuși Intemeietorul Bisericii: Domnul nostru Iisus Hristos. În consecință, Biserica se formează numai din îmbinarea acestor două părți componente și acolo unde nu-s ambele, nu-i Biserica.<sup>3</sup> Adevărul acesta îl mărturisește clar atât Sf. Scriptură, cât și Sf. Tradițiune. Sf. Scriptură vorbește lămurit despre aceste două părți constitutive ale Bisericii și anume: „Luați dar aminte de voi și de toată turma

<sup>1</sup> I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan Nicolae Dr.: Ortodoxia în mijlocul frământărilor de azi. Sibiu 1933, p. 8.

<sup>2</sup> Macaire: Théologie dogmatique orthodoxe, Paris 1860, t. II, p. 246 sq.

voastră, întru care Sf. Duh v'a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserica Domnului, pe care a câștigat-o cu însuși sângele său”;<sup>4</sup> sau: „Căci dacă cineva a sa casă nu știe să și-o rânduiască, cum va purta grija de Biserica lui Dumnezeu?” Așa încât, împărțirea membrilor Bisericii în două părți distincte este mai presus de orice îndolală. Nu mai puțin lămurit se rostește în această privință și Sf. Tradițiune: „Episcopul să nu se mândrească în fața diaconilor și a preoților; nici preoții înaintea poporului; fiindcă corpul Bisericii se compune din unii și din ceilalți”;<sup>5</sup> sau: „Cel ce formează Biserica, este poporul unit cu preotul și turma supusă păstorului său; iată, pentru voi trebuie să știți că episcopatul este în Biserica și Biserica în episcop, că altfel tot cel ce nu-i în comuniune cu episcopul, nu mai este în Biserica”.<sup>6</sup> Din aceste mărturii care s'ar putea înmulți, rezultă că cele două elemente componente ale Bisericii își condiționează existența reciproc, ambele fiind elemente esențiale și constitutive ale trupului Bisericii. Drept aceea nici unul din aceste două elemente constitutive nu întrunește în sine calitatea de pars pro toto ci numai aceea de pars in toto, întregul fiind Biserica. În consecință, a considera Biserica deșartă

<sup>1</sup> Fapte 20, 28.

<sup>2</sup> I Timotei 3, 5.

<sup>3</sup> Ipolit: De charismatibus apostolica traditio, n. 1. La Constitutiones apostolicae, lib. VIII. cap. I Migne, P. G. 1, col. 1065 C.: „Ἀλλὰ μηδὲ ἐπίσκοπος ἐπαρκεῖσθω κατὰ τῶν διακόνων, ἢ τῶν οἱ παραισβύτεροι κατὰ τοῦ λαοῦ, ἐξ ἀλλήλων γὰρ ἐστὶν ἡ οὐκ ὁμοιοῦς τοῦ συναδρόματος”.

<sup>4</sup> Ciprian: Epist. LXIX, n. VIII. Migne, P. L. 4, col. 419 A.: „Et illi sunt Ecclesia plebs sacerdoti adunata et pastori suo grex adherens. Unde scire debes episcopum in Ecclesia esse et Ecclesiam in episcopo, et si quis cum episcopo non sit, in Ecclesia non esse”.

<sup>5</sup> Șesan Valerian: Curs de Drept Bisericesc Universal. Ed. 4-a, îngrijită de Dr. Milan Șesan. Cernăuți 1942, p. 116.

# SENSUL ISTORIEI NOASTRE

A încerca să definim sensul istoriei unui neam înleștat într'un războiu atât de haotic în multe din aspectele sale, este la prima vedere o întreprindere cam temerară, hazardată sau sortită insuccesului. Însă o cercetare mai în adâncime a lucrurilor, ne va duce la fortificanta concluzie că și azi neamul românesc se află pe făgașul autentic al istoriei sale, la împlinirea datoriei impuse de destinul ce i l-a hărăzit Pronia cerească.

Încercând în ultimul nostru articol să definim sensul istoriei în general, am afirmat că acesta cosntă în truda neodihnită o omenirii de a cuceri Cerul, de a se plini — ca ins și colectivitate — în Dumnezeu sau de a-și realiza destinul final. Prin urmare, criteriul fundamental după care se definește sensul istoriei unui popor, este, atitudinea specifică fiecărui popor față de chemările și imperati-vele acestui destin. Fiind încadrate în marea familie a umanității, toate neamurile lumii sunt chemate să realizeze acest destin, dar — în baza libertății lor de voință istorică — nu toate se încadrează pe linia lui. Însă cum neamurile sunt chemate să-și realizeze destinul nu numai prin umanitatea lor ci și prin naționalitatea lor, urmează în mod logic și firesc că sensul istoriei unui neam este acela al istoriei umane în general, încadrat în direcția specifică definită de destinul ce i l-a hărăzit Pronia cerească.

Restrângând de data aceasta cercul preocupărilor la neamul nostru, subliniem dintr'nceput că sensul istoriei noastre e turnat pe linia determinantă de transfigurarea substanței românești în flacăra de foc a harului divin. Prin urmare, potrivit definitivei și magistralei definiții date de I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan al Ardealului: «Rasa și religiunea sunt cele două componente originare ale substanței românești», sensul istoriei românești se definește și întruhidează pe statura spirituală ce i-o mijlocește cele două componente constitutive ale spiritualității noastre: *românismul* și *ortodoxismul*. Cum însă harul divin se mla-diază în lucrarea sa pe specificul naturii, — nu numai al insului ci al colectivității — sudându-se organic cu aceasta și cum această sudare a atins la neamul nostru (datorită mai ales faptului că la el procesul de formare coincide cu cel de încreștinare) gra-

dul unei fuziuni existențiale depline, realitatea istorică românească se înfățișează ca o *îngemănare indisolubilă între românitate și ortodoxie*. În consecință, pentru neamul nostru singurul mod spiritual — firesc și autentic — de a fi este credința creștină, în ființa căreia e absorbită toată substanța sa etnică. De aceea toată truda sa istorică este o strădanie titanică în turnarea credinței în fapte mari și generoase și o dramă eroică în apărarea acestei credințe. Din aceeași pricină sensul istoriei noastre nu-l putem sesiza și defini adecvat decât dacă o considerăm sub unghiul ortodox.

Ca atare, sensul specific al trudei istorice românești este eminamente profund creștin și se structurează pe categoria existențială fundamentală a creștinismului ortodox: *IUBIREA*, care se revărsă bogat în *eroismul credinței* susținut de un spirit de suferință și jertfă unic în istoria lumii, precum și în *mila creștină* clasic reprezentată prin proverbiale dărnice românească. Istoria nici unui popor de pe lume nu-i plină de atâtea lacrimi și suferințe, dar nici una nu verifică mai integral adevărul creștin că suferința și jertfa sunt elemente dinamice și creatoare. De fapt, *neamul nostru a creat istorie din suferințe și jertfe*.

Zămislit în durere sub năvala hoardelor barbare, dintr'un zăcământ ancestral cu totul receptiv pentru aluatul transfigurator al creștinismului și apărut în zarea istoriei ca popor creștin, neamul românesc venia în lume înzestrat cu cele mai alese aptitudini, capabile să fie purtătoarele unui destin istoric cerut de faima strămoșilor săi și indicat de poziția sa geografică în sud-estul Europei. Nu vrem cu aceasta să reducem urzirea destinului neamului românesc la considerente și cauzalități pur imanente, ci afirmăm categoric că urzirea lui este rezultatul celei mai pârîntești și intense pronieri divine în istorie.

Născuți creștini ca neam, am dăinuit și creat în istorie sub aripa ocrotitoare a creștinismului. Creștinismul ne-a prezidat zămisirea, ne-a oferit pârghia de rezistență în fața puhoaielor barbare, pentru ca apoi să adum-brească cu puterea lui de factor social primele începuturi de organizație politică românească și să ridice succesiv neamul românesc la înălțimea im-

plinirii idealului și destinului său istoric. Această ridicare spre împlinirea destinului a înfăptuit-o prin respirarea din plin în plămânii săi, a harului divin.

Destinați dintr'nceput să fim pavăză ocrotitoare a creștinismului în răsăritul Europei, însuși duhul inau-gural al istoriei noastre se afirmă pe Câmpia Mierlei și la Nicopole ca un *duh cruciat pus în slujba idealurilor ecumenice ale creștinismului ortodox*. (Cra-nic Nichifor: Transfigurarea românismului. In rev. «Biserica ortodoxă română» Oct.—Dec. 1943, pag. 522). Același duh a animat și mai târziu istoria neamului nostru. Căci foarte curând, Bulgaria și Serbia suportând soarta Bizanțului, noi am rămas câteva veacuri singura aripă ocrotitoare și nădejde a lumii ortodoxe cutropite de păgâni. Dinamismul ortodox jertfelnic manifestat din plin în acel timp de către neamul românesc în frunte cu un cortegiu impresionant de vlădici și de voievozi aprinși de duhul conștiinței ortodoxe, a *dovedit în mod categoric că nouă ne revine rolul de păstrători și continuatori a misiunii bizantine de apărători ai ortodoxiei și de pionieri ai expansiunii acesteia*. (Cf. Savin Gh. Ioan: Creștinismul și cultura română. In rev. «Biserica ortodoxă română», Oct.—Dec. 1943, p. 498 sq.).

Acest sens esențial al istoriei noastre a fost tălmăcit în numele întregii spiritualități istorice românești, de către Mihai Viteazul în sublima sa mărturisire: «Eu n'am avut dela Turci nicio greutate sau nedreptate, dar ceea ce am făcut, toate le-am făcut pentru credința creștinească, văzând cu ce se întâmplă în fiecare zi cu bieții creștini. M'am apucat să ridic această mare greutate cu această țară săracă a noastră, ca să fac un scut al întregii lumi creștine». (Citat la Crainic: O. c. p. 524). Potrivit acestui duh al istoriei noastre, noi Românii nu ne-am consumat surplusul de energie în expansiuni politice acaparatoare, ci în expansiuni ortodoxe cruciate, culturale și milostive. În vreme ce alții dau din prisosul lor, îngenunchindu-te sau cerându-ți ceva în schimb, noi am dat numai din pasiunea de a da. Unele neamuri devin egoiste și acre la inimă după multă suferință și vitregie istorică. Minunea personalității istorice a neamului nostru e tocmai păstrarea generozității celei mai autentice și adânc creștine: *mila românească*, revărsată într-o impresionantă dăruire panortodoxă.

În baza celor subliniate și relevate până aci, credem că suntem în-

dreptățiți a afirma că sensul istoriei noastre nu-i determinat numai de «schimbarea la față» a neamului nostru sub puterea harului divin (Cra-nic) ci și de *transfigurarea sa în focul suferinței creștine creatoare*. Căci tocmai suferința este elementul care a pregătit și întreținut în substanța românească, receptivitatea pentru acțiunea harului divin.

Și azi sensul istoriei noastre este cel din trecut, turnat pe tiparul împrejurărilor istorice actuale: *Salvarea ortodoxiei greu încercate și reînvierea ei biruitoare în Rusia bolșevizată*. Iată deci, că sensul războiului pe care-l poartă azi țara noastră cu atâta trudă și jertfă, este nu numai acela de legitimă apărare ci și de menținere și continuare a glorioasei tradiții istorice românești. Și cât de discordant cu această tradiție, suna ieri glasul unor necunos-cători ai sensului istoriei noastre: De ce am trecut Nistrul?

Și dacă s'ar întâmpla să aibă dreptate momentană cei ce zâmbesc cu ironică compătimire la «naivitatea» ori «exaltarea» noastră, noi tot nu ne retragem afirmația ci o menținem cu convingere nestrămutată. Firește, nu știm care-i sensul providențial al acestui războiu. Poate că bolșevismul va inunda întreaga Europă, ca să aibă și mai evident intuiția adevărului că aplicarea formulei sale sociale pe realitatea umană nu poate fi durabilă din cauza că-i cu totul contrară naturii umane. Sau poate din sguduirea stihială a acestui războiu apocaliptic, va rezulta înnoirea spirituală necesară refacerii Europei din criza morală ce o bântue cumplit și reînvierea Rusiei din somnul bolșevic. Ceea ce putem ști, însă, cu certitudine este că și de data aceasta neamul românesc și-a pus și-și pune truda istorică în slujba voinței lui Dumnezeu.

Preot Dr. CORNELIU SÂRBU

**Recunoscător.** Guvernul român acordă prin decret-lege, cu începere dela 1 Iulie 1944, dnei *Lucreția Munteanu* văd, protopopului Aurel Munteanu dela Huiedin, refugiată din Ardealul de Nord, o rentă viageră de 25 mii lei lunar, iar dnei *Cornelia Costea*, văd. preotului Traian Costea din jud. Sălaj, tot refugiată, o rentă viageră de 15 mii lei lunar. Ambii preoți, Aurel Munteanu și Traian Costea, au fost uciși în toamna din 1940, când trupele ungurești, după verdictul vienez, au intrat în Ardeal. Prin acordarea acestor rente guvernul își manifestă recunoștința față de familiile celor doi preoți martiri ai neamului.

de credincioși, înseamnă a te gândi la ea ca la un *vacuum*.<sup>1</sup>

Dar după cum în trupul omului măduarele n'au aceeași funcțiune, tot așa în organismul Bisericii *rostul și funcțiunea celor două elemente*, — deși destinul lor final este unul și același — *constitutive diferă*. Cât privește clerul, funcția sa esențială este aceea de a exercita *misionarismul ierarhic*. Pentru exercitarea acestui apostolat, numai ierarhia bisericească are capacitate *harismatică* și îndreptățire juridică. În consecință, în sfera acestui misionarism mirenii nu pot avea nici o ingerință *harismatică sau juridică propriuzisă*, afară de aceea de a beneficia de darurile și posibilitățile ce li le pun la dispoziție Biserica prin ierarhie. Însă dacă mirenii nu pot exercita puterea bisericească și nici nu pot participa la conducerea Bisericii, care este rezervată exclusiv ierarhiei,<sup>2</sup> aceasta nu însemnează nicidecum că laicii formează un element pasiv în sânul Bisericii. Căci dacă mirenii sunt — după cum am văzut mai sus — un element constitutiv și esențial al Bisericii, atunci este evident că rolul lor nu nu poate fi redus la pasivitate; dimpotrivă, într-o Biserică vie și normal organizată, laicii sunt un factor viu, un element activ care participă intens la viața bisericească, având nu numai îndatoriri ci și drepturi.<sup>3</sup> Această afirmație se bazează și pe faptul, că Biserica nu poate fi reprezentată și activată numai de o parte componentă a ei. Nici una din părțile constitutive ale Bisericii nu poate reprezenta și desfășura singură funcțiunile vitale ale acesteia sau pe cele mai însemnate.<sup>4</sup>

b) Alături de teza dogmatică a laicilor factor constitutiv și esențial al organismului Bisericii, poziția și funcția elementului mirean în viața și dezvoltarea Bisericii se fundamentează și lămurește deplin în baza altor două teze doctrinale: *Preoția generală și Biserica trupul mistic al Domnului*, ambele formulate și acceptate de dogmatica modernă.

Demnitățile de om și starea privilegiată de creștin crează credincioșilor o situație, care exclude cu totul asemănarea lor reală cu o turmă. Căci ei sunt: „Cartea lui Hristos scrisă nu cu cerneală ci cu Duhul lui Dumnezeu celui viu, nu în table de piatră ci în tablele inimii celortruștii”.<sup>1</sup> În raport cu necredincioșii, ei sunt „harismatici”, fiind născuți a doua oară prin cuvântul cel viu al lui Dumnezeu, care rămâne în veac într'înșii;<sup>2</sup> mai mult ei sunt considerați cu adevărat „viță aleasă, neam sfânt”, „preoție împărătească”, „preoție sfântă”.<sup>3</sup> *Preoția generală a creștinilor laici se întemeiază prin sf. Taină a Botezului*. Prin Botez, credincioșii intră într-o comunitate ființială și vitală vie și organică cu Hristos, devenind „mădule” ale unui trup nou. Ei sunt primiți într-o mai înaltă comuniune vitală, în unitatea trupului mistic al Domnului: Biserica, din care ei sunt o parte și în care Hristos este capul și care unitate în totalitatea ei este Hristos cel mistic.<sup>4</sup> Această incorporare prin Botez a creștinului în unitatea trupului mistic al Domnului, se potențează în sf. Taină a Mirungerii și se desăvârșește și hrănește neconținut prin sf. Taină a Euharistiei.

Intrucât tocmai prin incorporarea în trupul mistic al Domnului: Biserica, laicii devin parte constitutivă și esențială a organismului bisericesc și tot prin ea sunt investiți cu preoția generală și, în consecință, printr'ansa dobândesc capacitatea harismatică și îndreptățirea juridică a exercitării misionarismului laic, rezultă cu evidență că *misionarismul laic rezidă ființial tocmai din această incorporare și în menținerea ei, precum și în potențarea și desăvârșirea ei*. De aceea se impune în mod necesar o considerație,<sup>1</sup> cât de sumară asupra esenței trupului mistic al Domnului, cu atât mai vărtos cu cât ea ne va oferi *perspectiva cea mai completă, din care trebuie privită și rezolvită problema ce ne preocupă*.

Expresia dogmatică „trupul mistic sau tainic al Domnului” nu-i un fel poetic de a vorbi, ci ea însemnează o *legătură vitală tainică cu Hristos*, la baza căreia stă o *realitate faptică*. Ea nu definește numai o relație morală, ci o *unitate vitală ființială*.

Hristos cel mistic este o realitate.<sup>2</sup> Cât privește natura acestei realități, trebuie să precizăm următoarele: Hristos cel mistic nu aparține ordinului fizice și nici numai celei logice. El este o *realitate deplină în ordinea supranaturală*, a cărei natură se definește mai bine în comparație cu celelalte moduri de a fi ale Mântuitorului. Pe când Hristos pe care ni l-a născut Fecioara Maria, este atare în modul de existență teandric-istoric, iar Hristos cel euharistic este o realitate în forma existențială

<sup>1</sup> I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan Nicolae Dr.: Biserica neamului și drepturile ei. Sibiu 1928, p. 95 sq.

<sup>2</sup> Cf. Șesan Valerian: O. c. p. 171.

<sup>3</sup> Stan Liviu Dr.: O. c. p. 25.

<sup>4</sup> Zankow Stefan: Das orthodoxe Christentum des Ostens. Sein

Wesen und seine gegenwärtige Gestalt. Berlin (Furche Verlag) 1928, p. 84 sq.

<sup>1</sup> 2 Corint. 2, 3.

<sup>2</sup> 1 Petru 1, 23.

<sup>3</sup> 1 Petru 2, 5 și 9; Apoc. 1, 6; 5, 10.

<sup>4</sup> Cf. 1 Corint. 12, 13; 12, 27; Galat. 3, 28.

<sup>1</sup> Pe care o facem — cu excepția citărilor din cursul ei — după minunatul studiu: Jürgensmeter Friedrich Dr.: Der mystische Leib Christi. 7 Aufl. Paderborn (F. Schöningh) 1938, p. 18 sq., 35, 38 sq. și 40, completându-l și adăcându-l.

<sup>2</sup> I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan Nicolae Dr.: Biserica neamului și drepturile ei, p. 22.

# GHEORGHE SION

(1855—1944)

Sâmbătă 8 Iulie 1944, după împărțirea cu sf. Taine, a încetat din viață, la Clinica Universității din Sibiu, venerabilul boer moldovean *Gheorghe Sion* în vârstă de 89 ani.

Născut la 18 Septembrie 1855, în Odobești, județul Bacău, Gh. Sion, și-a făcut studiile la școala primară din Focșani, unde cei doi învățători ardeleni Albini din părțile Sibiului și Tipei din Săcelele Brașovului l-au aprins încă de pe atunci sufletul pentru această atât de încercată ramură a neamului românesc. În 1869 intră în „Institutul Academic” din Iași, trecându-și bacalaureatul în 1874. Aici a avut profesori pe Titu Maiorescu, P. Poni și A. D. Xenopol, cel mai de seamă conducător al vieții intelectuale românești al secolului trecut. Tot în acest timp a păstrat un strâns contact cu cercul Junimii. În toamna anului 1874 pleacă la Paris, unde studiază dreptul, până în 1878. În acești ani întemeiază „Societatea Română”, al cărui președinte activ era Vasile Alexandri. Scopul societății era înfrățirea tuturor românilor și dezvoltarea cunoștințelor lor prin conferințe și discuțiuni. Întors în țară, Gh. Sion intră în magistratură, unde, datorită acestei temeinice pregătiri și puterii sale, de muncă înaintează foarte repede, ajungând, încă înainte a implini 28 de ani, președinte al tribunalului Iași și apoi prim procuror al Curții de Apel.

Un pasionat cercetător al trecutului românesc, încă din vremea liceului publică Fravilele lui Vasile Lupu, pe cari le însoțește cu o prefață și cu note critice, colecționând în același timp numeroase documente ale acestei epoci, asupra căreia încă de pe atunci intenționa să scrie o monografie istorică. La Paris a continuat opera de colecționare, pasiune care s'a menținut până la moartea sa. Demisionând din magistratură a colaborat la numeroase ziare și reviste de specialitate, iar după realizarea României-Mari se stabilește la Cluj.

Dându-și seama că Universitatea ardelenă nou înființată se resimte mai mult decât ori care alta de lipsa materialului informativ: cărți, stampe, documente etc., îi donează bogata sa colecție, cuprinzând aproximativ 3000 de cărți (cea mai completă bibliotecă referitoare la călătoriile străine prin țările române), manuscrise și documente, în deosebi din epocile lui Ștefan cel mare și Vasile Lupu, hărți, colecția de tablouri, între cari două tablouri ale pictorului Grigorescu, colecția numismatică, cea mai bogată de acest fel după aceea

a Academiei Române, cuprinzând 1500 piese, unele dintre ele unice, cum sunt hărțile-monedă din timpul Băncii Moldovei, colecția de medalii și colecția de mărci poștale (epoca lui Grigore Ghica și Alexandru Ion Cuza). De asemeni își convinge, în 1937, fiul, mort în acest an, să doneze bibliotecii universitare efecte de stat în valoare de lei 897,760, cari astăzi constituie un fond special. Cu toată vârsta înaintată, Gh. Sion continua să meargă la Biblioteca Universității să dea informații celor ce se interesau de documentele donate și de epoca lor, în sala care îi poartă numele.

Episcopiei ortodoxe a Clujului, venerabilul boer moldovean i-a făcut deasemenea o bogată donație constând din cărți obiecte de muzeu, bani și imobile, gest pentru care i s'a decernat în 1935, titlul de „Ctitor al bisericii din eparhia Vadului Feleacului și Clujului”.

Universității Mihailene din Iași, i-a donat la Slănicul-Moldovei o vilă cu 60 de camere, cu mobilierul necesar, destinate odihnei studenților săraci și merituosi. Pentru gestul său, ca și pentru întreaga sa activitate de înalt patriotim, Universitatea Mihailenă i-a decernat în 1935 diploma de „Doctor Honoris Causa”.

Dela 1922, a inițiat la Cluj „Blocul Românesc” și „Acțiunea Patriotică” apoi ridicarea unei troițe la locul unde a fost ucis în 1601 Baba Novac, temerarul căpitan al lui Mihai Viteazul.

Consiliul municipal al orașului Cluj l-a ales cetățean de onoare al orașului, iar pieții din fața Universității i s'a dat numele mecenatului moldovean, care a pășit pe urmele neuitatului mecenat tot moldovean, din Basarabia, *Vasile Stroescu*.

Retras după arbitrajul dela Viena la Sibiu a fost găzduit de către Mitropolia ortodoxă și înconjurat până la moarte de dragostea și recunoștința Bisericii, a Universității și a tuturor celor ce l-au cunoscut.

Săvârșindu-se după o grea suferință în seara zilei de 8 Iulie 1944, rămășițele pământești i-au fost transportate în Aula Academiei teologice „Andreiene” și apoi în catedrala mitropolitană. În ziua de Marți 11 Iulie la orele 9 s'a oficiat o slujbă religioasă de cămă un sobor de preoți, compus din: I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, P. C. Sa Alexandru Baba, Vicarul episcopiei Clujului la Alba-Iulia, Pr. Dr. Sp. Căndea, cons. arhiep. Pr. Dr. I. Chioariu, Prot. M. Neagu, protop. Sibiului, Prot. A. Nanu, cons. arhiep., duhovnicul universității ardeleni, Pr. Ion Albu,

Pr. C. Hașcău și diaconii Ioan Circov și Anatolie Scurtu, răspunsurile fiind date de corul catedralei sub conducerea pâr. prof. Gh. Șoima.

În numele Universității Mihailene și ardeleni au asistat la slujba religioasă dnii: Florin Sion, decanul Facultății de Drept, nepotul răposatului, Dr. Iuliu Hașeganu, rectorul universității Daciei superioare, împreună cu profesorii, conferențiarii, șefii de lucrări, asistenții și câte o delegație de studenți, gen. C. Negoescu prefectul județului, Dr. S. Mitea, ajutor de primar, precum și un numeros public.

P. C. Sa Alex. Baba, în numele P. S. Sale Nicolae Colan, episcopul Clujului, a stăruit în cuvinte adânc simțite asupra legăturilor pe cari Gheorghe Sion le-a avut cu Ardealul, subliniind importante donațiuni făcute Bisericii Ortodoxe a Ardealului eliberat din jugul în care a fost ținut un mileniu.

În numele Universității dela Cluj-Sibiu dl Dr. I. Hașeganu a arătat că „moartea marelui barbat Ghenrghe Sion, descendent al unei nobile familii boeresti vechi a îndoliat neamul întreg, dar mai ales Biserica și Universitatea Ardealului. Donațiile făcute fără reclamă se compară cu acei morți cari trăesc și peste mormânturi cu acele flori pe cari grindina nu le distruge, cu acele stele care nu apun”. Înțelegând să creeze un cult al memoriei lui, se va înființa un premiu anual, care se va decerna celui student care va face cea mai bună lucrare despre opera lui Gheorghe Sion, și care se va ceti la o ședință solemnă ce se va ține anual pentru comemorarea lui Gheorghe Sion.

În numele studenților universității ieșene refugiată la Alba-Iulia, a vorbit dl Traian Moruzi, președintele studenților în drept, care a adus adâncile regrete ale studenților moldovene pentru pierderea lui Gheorghe Sion ale cărui fapte și caracter au adăugat un laur la cununa de glorie a țării lui Ștefan cel Mare.

În numele studenților Universității din Cluj-Sibiu, dl Petre Hossu dela Facultatea de Filosofie și Litere a spus între altele: „Când defunctul și-a încredințat o parte din bunurile sale spirituale și culturale Universității Ardealului, a presimțit că va rămânea veșnic tânăr în sufletele tinere ale acelor cari se vor adăpa la izvoarele aduse prin jertfa unei vieți; deasemenea a presimțit că Universitatea căreia el îi încredințează prețioasa donație va ști, prin fiul ei, să aperse latitudinile spiritului așa cum le au apărut și înaintașii pe câmpuri de luptă în cursul unui mileniu de îndurări.

Și astăzi, bunule Gheorghe Sion, când îțiiei rămas bun dela acest tineret în care ai crezut cu atâta tărie, poți să-ți păstrezi seninătatea și încrederea într'ansul, căci studenții Ardealului — în ciuda vremurilor

prin care trecem — cred cu tărie de fier în biruința și în veșnicia valorilor spirituale”.

Conform dorinței exprimate în nenumărate rânduri, rămășițele pământești ale venerabilului boer moldovean au fost transportate la Schitul Măgura din jud. Bacău, pentru a fi depuse în cavoul familial. O delegație a Mitropoliei Ardeleni, a Vicariatului Ortodox dela Alba-Iulia și a Universităților din Cluj-Sibiu și Iași l-au însoțit până la locul de veșnică odihnă.

I. V. Sp.

## Cuvântare la înmormântarea Sofiei Gherman\*

„Zilele vieții noastre sânt 70 de ani, iar pentru cei mai tari 80 de ani, și cea mai mândră dintre ele nu-l decât osteneală și durere” Ps. 89, 10.

Intristată adunare, — Cu sentimente de cinste, pletate și recunoștință ne-am adunat în jurul acestui sicriu ce cuprinde rămășițele pământești ale unei matroane a Bradului nostru, *Sofia Gherman*, pe care a învrednicit-o bunul Dumnezeu să ajungă vârsta patriarhală de 80 de ani.

Ea a făcut parte din elita orașului nostru de pe vremuri, din generația robustă și luptătoare a intelectualilor idealști, cari o viață întreagă au luptat pe teren național pentru ridicarea și cultivarea poporului românesc și menținerea sufletului curat contra stăpânirii străine de neam și lege.

Pentru acest ideal național și creștinesc a trăit și murit apoi, rându pe rând, acea elită de intelectuali, din care a făcut parte și familia fostului preot, profesor și episcop al sf. noastre biserici, Ioan Gherman, a cărui văduvă o conducem acum la locul de veșnică odihnă.

În Zarandul de sub fosta stăpânire, alături de fruntașii vieții naționale, luau parte activă și soțiile acestora la toate mișcărilor culturale și sociale, Organizau serbări și reprezentații teatrale în folosul elevilor săraci, ai școalelor, bisericilor și al altor așezăminte care nu se bucurau de protecția stăpânirii de atunci. Astra, Fondul de teatru, adunările naționale, luptele politice de peste o jumătate de veac din acest colț al românismului, au fost pentru femeile intelectualilor din Brad tot atâtea prilejuri de afirmare a conștiinței naționale.

În casa primitoare a defunctei s'a

\* Văduva fostului preot-catehet și episcop din Brad, prot. Zarand, Ioan Gherman.

teandrică sacramentală, *Hristos cel mistic este o realitate într'o formă existențială teandrică proprie și specifică Lui*.<sup>1</sup> Dacă această realitate se desemnează ca „mistică” sau „tainică”, aceasta nu înseamnă nicidecum că ea ar fi o realitate volatilizată, pulverizată sau subțiată, ci numai că această realitate prezintă un caracter absolut nistic sau tainic. Ea depășește lumea noțională și'n consecință noi nu putem înțelege realitatea „trupului mistic sau tainic” și nici n'o putem cuprinde în noțiuni; „În toată literatura Mistice — mărturisește Albert Schweitzer<sup>2</sup> — nu se găsește o enigmă care să fie asemănătoare Trupului mistic al lui Hristos”. Cu el e dat ceva așa de inexprimabil, încât numai o imagine poate da o formă de concepție pentru realitatea lui: imaginea „Trupului mistic sau tainic al lui Hristos”. Sub chipul trupului real cu capul și mădularele sale, ni se reprezintă realitatea unității vitale cu Hristos ca trup mistic al Domnului.

Dar după cum realitatea faptică a lui Hristos cel mistic nu poate fi volatilizată la o relație spirituală sau morală cu El, tot așa nu poate fi potențată în așa fel, încât credincioșii să fie în mod fizic mădulare ale lui Hristos. Aceasta ar fi un pan-hristism după felul pan-teismului. O reprezentare falsă despre trupul mistic ar fi deasemenea și cugetarea lui ca un fel de organism eteric și invizibil; căci aceasta ar însemna a confunda imaginea sau chipul cu lucrul sau realitatea pe care o întuește, de vreme ce imaginea sau chipul este totuși numai o întuiție a lucrului, și anume a unității suprafrești și a legăturii vitale cu Hristos.

Încercând să surprindem ceva mai mult din natura realității trupului mistic al Domnului, subliniem următoarele: Datorită lucrării harului divin, noi creștinii suntem în așa fel încorporați în Hristos, încât *Hristos e totul în toți și toți sunt una în Hristos*, potrivit minunatelor formulări pauline: „Voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare în parte”;<sup>3</sup> „cei mulți suntem un trup în Hristos”;<sup>4</sup> „voi toți unul sunteți în Hristos Iisus”.<sup>5</sup> Prin această încorporare efectuată de har, *Hristos locuiește, trăiește și acționează în fiecare credincios*. El se leagă cu eul uman într'o nouă ființă și câștigă o formă nouă în credincioși. Iar creștinul intră în cea mai intimă legătură ființială și vitală cu Hristos. Dela El se revărsă neconținut puteri cerești asupra credincioșilor, încât aceștia trăesc cu totul în Hristos. Hristos a devenit viața lor și ei înșiși trăesc în El; „Nu mai sunt eu cel ce trăește, ci Hristos trăește în mine”.<sup>6</sup> *Hristos și credincioșii sunt împreună creșcuți într'o ființă nouă în unitatea trupului mistic*. Esența trupului mistic al Domnului o întuește minunat figura antropologică a „trupului”, care zugrăvește un organism viu, dinamic, lucrător și cuprins în însăși ființa Dumnezeului Iisus Hristos.<sup>7</sup>

Trupul mistic al Domnului mai sus înfățișat, se realizează în sânul Bisericii prin Sf. Duh, izvorul vieții și al unității, sau mai precis: prin energia și lucrarea lui, harul divin din sf. Taine. Sub acțiunea harului divin, *creștinul devine hristofor și transpus într'o uniune teandrică cu Hristos după modelul trupului Mântuitorului din uniunea*

rica, trupul tainic al Domnului. În rev. „Biserica ortodoxă română”, Iulie—August 1942, p. 298.

<sup>1</sup> 1 Corint. 12, 27.

<sup>2</sup> Rom. 12, 5.

<sup>3</sup> Galat. 3, 28.

<sup>4</sup> Galateni 2, 20.

<sup>5</sup> Chifescu N.: O. c. p. 299.

ipostatică. Comuniunea tuturor creștinilor hristofori devine trupul mistic al Domnului: Biserica, prelungirea Intrupării Mântuitorului.<sup>8</sup> Drept aceea între Hristos și Biserica Sa nu-i numai o unitate morală ci una ontică, supranaturală adecă o comuniune ființială și vitală intimă, care-și găsește cea mai adecvată expresie în chipul despre „trupul mistic al Domnului”. Biserica e mîreasa lui Hristos, mai mult: ea formează în unitate cu El un singur trup: Biserica, trupul tainic al Domnului. Biserica ca totalitate a credincioșilor, a celor mulți, devine împreună cu Hristos un trup; cei mulți sunt mădulare, iar toți laolaltă trup al lui Hristos. (Cf. 1 Corint. 12, 27; 12, 12 sq; Efes. 5, 11—19). Hristos e capul trupului său; Biserica, credincioșii sunt mădularele, iar totalitatea e trupul lui Hristos. În baza acestei unități, *totul e prezent în părți, formând un întreg organic* și nu numai o simplă sumă a părților. Cu alte cuvinte, *Biserica și Hristos formează un întreg organic: Corpus Christi mysticum ca o personalitate generală*. Biserica e în Hristos și Hristos e în Biserică în așa măsură, încât după Fer. Augustin „între amîbi există o communicatio idomatum asemănătoare cu cea dintre omnirea lui Hristos și persoana divină a Logosului”. Vorbind despre capul din cer și despre mădularele sale de pe pământ în legătură cu 1 Corint. 12, 12, adâncul cugetător spune: *Christus ibi, Christus hic* (Ep. în ps. 44, n. 20). Hristos și Biserica sunt părți integrale ale unui întreg: trupul mistic al Domnului. În consecință, *Biserica nu-i numai „reprezentantă” a lui Hristos, ci ea este apariția concretă a lui Hristos cel identic cu ea*.

<sup>8</sup> Cf. pe larg la Chifescu N.: O. c. p. 302—309.

(Va urma).

<sup>1</sup> Vezi mai pe larg această chestiune în articolul nostru: Prezența teandrică. În „Telegraful Român”, 25 Dec. 1942, p. 3 sq.

<sup>2</sup> Die Mystik des Apostels Paulus; citat la Chifescu N.: Bise-

pus la cale înființarea băncii „Crisana”, a Reuniunii de meseriași, completarea liceului la 8 clase, luptele românești din congregațiile județene, precum și vestitele alegeri de deputat român al Zărandului. Hodoș, Borlea frații Frâncu, Secula, mai târziu Braniște, Slavici, Russu Șirianul și alți reprezentanți ai vieții naționale din Ardeal, găseau în dăma Gherman pe una din cele mai însuflețite românce.

Căți nenumărați elevi ai liceului nostru ortodox din Brad nu au crescut timp de 50 de ani, în casa și sub ocrotirea părintească a defunctei!

Când, prin celebra lege a lui Apponyi, s'a oprit congrua preoților și lea în învățătorilor români, soția dascălului Ioan Gherman, împreună cu fosta protopopeasă Aurelia Dămian, s'au dus într-o seară la Tebea să planteze brazi la mormântul lui Avram Iancu — pentru care „delict” numai cu mare greu au scăpat de prigoana stăpânirii.

Iată justificarea sentimentelor noastre de cinste, pietate și recunoștință față de adormita în Dômnul. Ea a scondat pe soțul ei în munca dusă pe teren bisericesc ca preot și episcop vreme îndelungată la biserica noastră și ca luminător al tinerelor generații, între cari mă socotesc și eu. Accentuez, că pe atunci profesorii și învățătorii confesionali erau însuflețiti de adevărat idealism, mulți refuzând oferte avantajoase, din punct de vedere material, de-a servi în școlile statului și preferau să lupte o viață întreagă cu sărăcia, numai să poată sluji neamului. De aceea ne plecăm cu recunoștință în fața adormitei Sofia Gherman, care a îndurat, alături de soțul ei de pie memorie, vicisitudinile vremurilor de odinioară, grele, dar în același timp atât de frumoase.

Această matroană a dat apoi o atenție deosebită la creșterea copiilor ei, muncind din zori și până 'n noapte și educându-i în duh creștinesc și românesc, ca să poată fi valori de seamă ale neamului românesc.

Fire veselă și comunicativă, dna Gherman, totdeauna avea pentru fiecare câte un cuvânt de bunăvoință. Trecerea ei din această viață a fost fără dureri și suferințe. A murit cu zâmbetul pe buze, înconjurată de cei iubiți ai ei.

Pe adormita în Dômnul o deplâng îndurerăți doi copii ai săi: Dr. Dante Gherman, avocat în Arad, și Dr. Joe Gherman, inspector administrativ în Brașov, nurorele, o soră și lungul sirag de nepoți, nepoate și alte rudeni. Alături de dăma noastră, deplângem cu toții cei ce am cunoscut-o în viață ca un suflet bun și ales.

Atotputernicul Dumnezeu s'o ierte și s'o odihnească în cînturile dreptilor Săi!

Preot Virgil Perian—Brad

PETRU GHERMAN:

## ARDEALUL

### Partitură pentru Cor mixt și Cor bărbătesc

Au trecut trei ani de când am însoțit pe drumul întoarcerii în viață rămășițele pământești ale celui ce a fost diaconul Petru Gherman, profesor la Academia teologică „Andreiană” din Sibiu.

Amintirea acestui mare talent compozitor — unit cu excepționale posibilități vocale și cu aptitudini de animator, vădite din plin în reînvierea Reuniunii române de muzică „G. Dima,” — astăzi tot atât de vie ca și atunci când îl vedeam chipul falcic printre noi, este recomfortată în rândurile iubitorilor de artă prin apariția compoziției Ardealul, pe versuri de Mircea Dem. Rădulescu.

Gestul de optimă frumusețe culturală căruia îi datorăm tipărirea celor două partituri pentru cor mixt și cor bărbătesc ale acestei compoziții, devenite populare încă dela primele audii, la făcut Despărțământul central județean din Sibiu al Asociațiunii „Astra”, de sub președinția dlui inspector general școlar Silviu Teșos — și mai ales vicepreședintelui său, dl prof. Nicolae Martin, care și-a făcut un titlu de onoare din publicarea compoziției „Ardealul”

Conferință preoțească — În dimineața zilei de 25 Iunie 1944 pășeam cu frați preoți din jur în spre parohia Moșna, prot. Mediașului, pentru că împreună cu vrediciei parohieni să ne îndreptăm în spre biserică ortodoxă care aștepta, în sunete de clopote, pe adevărații închinători. Aici, la priceasnă, a predicat Ilie Popescu, explicând evanghelia zilei despre „slujirea la doi stăpâni”, arătând că ceice doresc a sluji lui Dumnezeu să se robească de bunurile pământești ce se dăruie, ci să sporească în podoabele și bogățiile sufletească nepieritoare.

În rugăciuni pentru ostași se termină sf. Liturghie, pentru că după două ore să continuăm vecernia și sfîntirea apei, sfîntul Maslu, și să ascultăm conferința preotului Zaharie Rucărean, care vorbește despre marele dar al rugăciunii izvorul tuturor bunătăților sufletești. Iadeam apoi poporul a-și procura și folosi cărțile: Psaltirea, Octoiul, Ceaslovul și Sf. Scriptură luminându-se așa cum înaintașii din ele și-au luminat mintea vreme de sute de ani.

Credincioșii stropiți cu apă sfințită, în deplină mulțumire, se îndreaptă la ale lor. — Asistent.

Citiți, și sprijiniți răspândiți ziarul

Telegraful Român

## INFORMAȚIUNI

† Alexe Odor, fost procurist la Banca „Albina” din Sibiu, a încetat din viață, în 7 l. c. în etate de 60 de ani, după grele suferințe și împărțit fiind cu Sf. Taine. Serviciul religios al înmormântării s'a celebrat Duminică, în 9 Iulie 1944, în capela cimitirului municipal din Sibiu. Regretatul dispărut a slujit mulți ani cu prețioasă putere de muncă atât la banca „Albina”, cât și la alte întreprinderi din acest oraș. Veșnică să-i fie pomenirea!

Act de mulțumire. Preotul parohiei ort. rom. Hoghilag protop. Târnava Mare, aduce călduroase mulțumiri dnelor și dșrelor profesoare Bărlădenice, refugiate în această parohie, pentru neprețuită muncă ce au depus întru realizarea unei frumoase serbări ținute în sala culturală a bisericii ort. cu concursul elevilor și elevelor de școală secundară și primară aflători în comună, precum și cu concursul Societății „Anastasia Șaguna”, pregătită de preotul local și preoteasa A. Petri. A participat mult public. În executarea rolurilor s'au distins numeroși elevi și eleve. S'a realizat cu acest prilej suma de lei 11.263, care s'a donat bisericii din localitate. — Pr. N. Petri.

Convocare. Membrii Societății române de ajutor de înmormântare din Sibiu sânt rugați să la parte la adunarea generală ordinară, ce se va ținea Duminică, 23 Iulie 1944 la ora 6 d. a. în sala mare a reuniunii meseriașilor români din strada Bruchental 17, cu următoarea ordine de zi: Raportul general despre activitatea societății în 1943, dimpreună cu bilanțul și inventariul spre a fi aprobate pe temeiul procesului verbal al comisiei cenzorilor; aprobarea proiectului de buget pe 1944 și hotărârea asupra propunerilor cuprinse în raportul general, Sibiu 12 Iulie 1944. — Director: Timotei Popovici, profesor

### ȘTIRI LOCALE

În biserica catedrală din Sibiu:

Duminică în 16 Iulie 1944 servesc: Cons. stavr. Emilian Cioran, Aurel Nanu și prot. Mih. Neagu; diaconii: cons. Alexandru Popa și Anatolie Scurtu. Predică: cons. Aurel Nanu. — La Oastea Dômnului predică, după masă la ora 4: preotul Nicolae Constantin dela parohia Sibiu-Lazaret.

Joi în 20 Iulie 1944, la Sf. Prooroc Ilie, servesc: Prot. Mihail Neagu, preoții Ștefan Morariu și Ioan Nicoară; diaconii: Ioan Circov și Dr. Grigorie T. Marcu. Predică: prot. Mih. Neagu. — La Oastea Dômnului predică, după masă la ora 4: prot. Mih. Neagu.

### CĂRȚI ȘI REVISTE

Duh și Adevăr, organul omiletic al preoților din Eparhia ortodoxă română a

Timișorii, a apărut pe lunile Iulie—Septembrie 1944. Revista, ce apare sub ocrotirea P. S. Episcop Vasile, având director pe părintele Icon Stavrofor Dr. Ștefan Clorobian conține și de astădată bogat material de alese predici. Contribuie, în acest număr, cunoscuți și valoroși purtători de condei în materie de teologie, între cari amintim câteva nume: N. Mladin, Dr. Sp. Căndea, Gh. Secaș, Gr. Vermeșan, Dr. C. Sârbu, Dr. I. Chioariu, Z. Oancea, Dr. Șt. Clorobian, Dr. V. Vlăduceanu ș. a.

### Poșta Redacției

Dlul P. Cr. în Cr. Scrisori de mulțumire, de felul acesta, se adresează de-a dreptul celui interesat, nu ziarului.

Pr. V. Ch. în A. Corespodiența s'a publicat în alta foale.

Nr. 6769/1944

(42) 1—3

## Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela Școala primară confesională ortodoxă română „Ioan Popasu” din Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Sunt vacante 2 (două) posturi de învățători.

2. Posturile sunt pentru bărbați, de religie ortodoxă.

3. Vor avea preferință candidații cu studii teologice, cu aptitudini artistice muzicale sau practice pentru lucrul manual și absolvenții Școlii Normale „A. Șaguna” din Sibiu.

4. Învățătorii numiți vor beneficia de salar dela Stat, ca învățătorii Statului, conform drepturilor pe care le posedă.

Sibiu, ședința secției școlare, ținută la 4 Iulie 1944.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 6775/1944 Școl.

[43] 1—3

## Concurs

Pentru suplinirea catedrelor de L. Română și Lucru manual dela Școala Normală de băieți „A. Șaguna”, din Sibiu, pe anul școlar 1944/45, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Cei cari doresc să suplinească una din aceste catedre, își vor înainta în acest termen, Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, cereri însoțite de actele necesare pentru numiri.

Candidații să fie ortodocși.

Sunt preferați cei cu studii teologice, pe lângă cele de specialitate.

Sibiu, ședința secției școlare din 4 Iulie 1944.

Consiliul Arhiepiscopesc

## Viața mea întru Hristos

(3)

[Urmare]

Dacă nu veți întreține în inima voastră căldura credinței, atunci pentru nepăsarea aceasta credința noastră cu totul se va stinge în noi, poate să moară pentru noi într'un anumit chip chiar și creștinismul cu tainele lui. Vrajmașul anume aceasta o și urmărește ca să înăbușe credința în inima noastră, iar adevărurile creștinismului să le treacă sub valul uitării. Deaceia ne este dat adesea să vedem oameni cari sunt creștini numai după nume, căci după fapte — sunt păgâni desăvârșiți.

Să nu vă gândiți nimeni, o, fraților, cum că credința noastră nu este datorată de viață pentru noi — păstori, — sau că noi cu fălărie am slujit lui Dumnezeu. Nu: noi suntem cei dintâi cari ne învrednicim mai mult ca toți de milele lui Dumnezeu. Noi știm după experiență cine-i pentru noi Domnul și sfințele lui Taine, și cine-i pen-

tru noi Preacurata Lui Maică și toți sfinții Săi. De pildă, împărțindu-ne Tainele cele datorate de viață ale trupului și sângelui Dômnului, noi adesea și chiar foarte des, am chemat asupra noastră, am trăit puterea lor cea datorată de viață — darurile păcii cerești și lucrurile Dômnului Sfânt. Noi știm că nici pe cel mai umilit cetățean nu-l va bucura milostivnică privire a împăratului lui pământesc în aceea măsură, în care ne bucură pe noi privirile Stăpânului nostru ceresc și ne desfătează sfințele Lui Taine. Așa fiind noi am fi prea nemulțumitori față de Dômnul și chiar învârtogați la inimă, dacă n'am vesti această măreție a sfințelor Lui Taine la toți iubitorii de Dumnezeu, — dacă n'am preamări în inima noastră minunile Lui, ce se săvârșesc cu noi la dumnezeiască Liturghie. Noi — preoții — la fel și absolut cu toții simțim asupra noastră nebiruita, neajunsă și dumnezeiască putere a cinstitei și de viață datoratei Crucii, și că prin puterea ei gonim din inima noastră patimile, trândăvirea, lășitatea, frica și toate unelirile diavolești. Dômnul este prietenul

și datoritorul nostru de bine! S'o spunem aceasta descoperit, conștienți fiind de adevărul și puterea cuvintelor noastre.

Când vrei să pătrunzi în ceea ce este de nepătruns, atunci încearcă mai întâi să înțelegi cum te ajung scârbele lăuntrice și-ți omoară sufletul și cum ai putea — în afară de Dômnul — găsi calea ca să te scapi de ele? Deaceia caută mai întâi a găsi calea să te scapi de aceste scârbe ca să-ți liniștești inima și numai abia atunci — dacă aceasta trebuiește — mai cugetă și asupra celor de nepătruns. Și dacă nu poți nici cel mai mic lucru, de ce vă îngrijii de celelalte”. (Lc. 12, 26).

Să cugeți totdeauna: al cui înțelepciune oare a lucrat la zidirea trupului tău și cine îl susține în acțiunile și faptele lui? cine a fost oare. Acela, care a rânduit legile minții tale, cărora le urmezi și tu și întreaga omenire până în prezent? Cine a sădit oare în firea oamenilor legea conștiinței, care răspundește în firea tuturor până în prezent binele și sancționează răul. Dumnezeu atotbun, atotputernic și

preaînțelepte! Măna ta este necontenit asupra mea, a păcătosului și nu-i o clipă, când bunătața m'ar părăsi. Dăruiește-mi cu o credință vie întotdeauna să mă ating de dreapta ta. De ce ai avea oare să umblu prin alte părți în căutarea căilor bunătății, înțelepciunii și atotputerniciei Tale? O, Doamne! cât de lămurit să vădesc aceste urme în mine?! Eu? Eu sunt minunea Dumnezeiești bunătăți, înțelepciunii și atotputerniciei. Eu — în mie — sunt o lume întreagă; sufletul meu este icoana lumii nevăzute, iar trupul — al celei văzute și simțite.

Fraților, care-i oare scopul vieții noastre pe pământ? El este acela ca — după mai multe și grele încercări prin scârbe și nenorociri pământești, precum și după o treptată desăvârșire în virtuți, prin pierrea binecuvântate, pe care le primim prin Sf. Taine — să ne odinim după moarte în Dômnul — odihna sufletelor noastre. Iată de ce cântăm noi pentru cei morți: „odihnește Doamne, sufletul adormitului robului tău”.

(Va urma).

de Prof. Pavel Grosu